

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 188 (XXXII) — Nr. 1313

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 30 decembrie 2020

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 686 din 30 septembrie 2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 23 alin. (3) și ale art. 25 alin. (1) lit. v), w) și y) din Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale.....	2–6
Decizia nr. 772 din 22 octombrie 2020 referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 9/1991 privind înființarea Institutului Român pentru Drepturile Omului	7–13
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
1.583. — Ordin al ministrului investițiilor și proiectelor europene pentru modificarea schemei de ajutoare de stat și <i>de minimis</i> sub formă de investiții de capital de risc pentru întreprinderi mici și mijlocii în cadrul Programului operațional Competitivitate, aprobată prin Ordinul ministrului delegat pentru fonduri europene nr. 194/2018	14
1.584. — Ordin al ministrului investițiilor și proiectelor europene pentru modificarea Schemei de ajutoare <i>de minimis</i> sub formă de împrumuturi pentru întreprinderi mici și mijlocii în cadrul Programului operațional Competitivitate, aprobată prin Ordinul ministrului fondurilor europene nr. 351/2018.....	15

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 686**

din 30 septembrie 2020

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 23 alin. (3) și ale art. 25 alin. (1) lit. v), w) și y) din Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Claudia-Margareta Krupenschi	— magistrat-asistent-șef

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 23 alin. (3) din Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, excepție ridicată de societatea La Rocca — S.R.L. (creditoare), prin administrator Globocon — S.R.L., în Dosarul nr. 4.130/299/2017 al Judecătoriei Sectorului 1 București — Secția a II-a civilă, precum și excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 25 alin. (1) lit. v), w) și y) din aceeași lege, excepție ridicată de Autoritatea Electorală Permanentă în același dosar al aceleiași instanțe de judecată.

2. Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 16 iunie 2020, în prezența reprezentantului Ministerului Public, domnul procuror Liviu Drăgănescu, fiind consemnate în încheierea de la acea dată, când Curtea, în temeiul art. 14, art. 57 și al art. 58 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a dispus amânarea pronunțării pentru datele de 23 iunie 2020, 25 iunie 2020, 17 septembrie și, respectiv, 30 septembrie 2020, dată la care a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

3. Prin Încheierea din 27 octombrie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 4.130/299/2017, **Judecătoria Sectorului 1 București — Secția a II-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 23 alin. (3) și ale art. 25 alin. (1) lit. v), w) și y) din Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale.** Excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 23 alin. (3) din Legea nr. 334/2006 a fost ridicată de societatea La Rocca — S.R.L. (creditoare), prin administrator Globocon — S.R.L., iar excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 25 alin. (1) lit. v), w) și y) din aceeași lege a fost ridicată de terțul poprit Autoritatea Electorală Permanentă, într-o cauză având ca obiect validarea popririi debitorului Partidul Național Liberal.

4. În motivarea excepției de neconstituționalitate referitoare la prevederile art. 23 alin. (3) din Legea nr. 334/2006, se susține că acestea creează o discriminare pozitivă în favoarea partidelor politice, deoarece sumele de bani ce reprezintă subvenții de la bugetul de stat acordate partidelor politice nu pot fi supuse executării silite prin poprire. Or, toate celelalte subiecte de drept — persoane fizice sau juridice de

drept public sau privat — sunt supuse, în calitate de debitori, aceluiași regim juridic al executării silite prin poprirea veniturilor obținute, în limita creanței datorate, fără a exista prevederi care să le permită sustragerea de la îndeplinirea obligațiilor asumate și neîndeplinite, cu atât mai mult cele întemeiate pe titluri executorii. Astfel, în același dosar de executare, o persoană fizică sau juridică va fi executată silit, în timp ce unui partid politic nu i se poate institui poprire pe conturi, fiind invocate prevederile legale criticate. Or, este acceptabilă instituirea unui tratament diferit pentru situații diferite, însă o măsură de protecție care se aplică unei categorii sociale sau profesionale nu poate avea semnificația unui privilegiu care să permită discriminarea.

5. În ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 25 alin. (1) lit. v), w) și y) din Legea nr. 334/2006, se arată că acestea contravin prevederilor art. 16 alin. (1) și (2) din Constituție, deoarece dau posibilitatea partidelor politice de a utiliza subvenția de la bugetul de stat pentru plata cheltuielilor cu onorariile avocaților, executorilor judecătorești, experților, pentru plata taxelor de timbre, precum și pentru plata penalităților. Această soluție legislativă, introdusă prin Legea nr. 3/2017, nu corespunde rolului constituțional al partidelor politice de a contribui la definirea și la exprimarea voinței politice a cetățenilor și nici nu servește scopului pentru care partidele politice primesc subvenții de la bugetul de stat, acela de a sprijini activitatea partidelor politice în vederea îndeplinirii misiunii publice definite de art. 8 alin. (2) din Constituție. Noile dispoziții, care stabilesc ce destinații pot avea veniturile care provin din subvenții de la bugetul de stat, creează un privilegiu partidelor politice în raport cu celelalte persoane fizice sau juridice, contrar principiului egalității în drepturi și în fața legii.

6. În baza acestor prevederi, partidele politice își pot asuma obligații contractuale care nu au legătură cu misiunea lor publică, pe care să nu le respecte, urmând ca statul și, în definitiv, fiecare contribuabil, să răspundă pentru neîndeplinirea obligațiilor partidelor politice prin suportarea datoriilor acestora de la bugetul de stat. Legea nr. 334/2006 stabilește, la art. 3, care sunt sursele de finanțare ale activității partidelor politice, precum și faptul că veniturile realizate de partidele politice din activități proprii (prevăzute la art. 16 din lege) sunt scutite de impozite și taxe, astfel că acestea nu contribuie în vreun fel la bugetul de stat. Ca atare, autoarea excepției consideră că plata cheltuielilor enumerate la art. 25 alin. (1) lit. v), w) și y), nefiind ocazionate de misiunea publică a partidului politic, nu ar trebui să se facă din subvențiile primite de la bugetul de stat, care reprezintă un ajutor pentru realizarea acestei misiuni constituționale, ci din veniturile obținute din activitățile legale proprii.

7. Astfel, plata penalităților prevăzute la art. 25 alin. (1) lit. y) este impusă dacă un partid politic s-ar face vinovat de cauzarea cu intenție sau din culpă a unui prejudiciu, ceea ce denotă, în final, faptul că un partid politic nu a respectat ordinea de drept, nefiind îndeplinit unul dintre atributele misiunii publice pentru care a fost înființat.

8. Taxele judiciare de timbru prevăzute la art. 25 alin. (1) lit. w) sunt datorate de către toate persoanele fizice și juridice, inclusiv instituțiile publice ale statului român, cu excepția acțiunilor și cererilor care au ca obiect venituri publice. Faptul că partidele politice pot plăti aceste taxe din subvenția de la bugetul de stat, fără a contribui la acest buget, apare ca un privilegiu nejustificat și deci, ca o discriminare.

9. În ce privește cheltuielile cu onorariile avocaților, executorilor și experților din subvenția de la bugetul de stat, enumerate la art. 25 alin. (1) lit. v), se arată că cetățenii sunt obligați, spre deosebire de partidele politice, să le suporte din veniturile proprii, fiind o consecință a dreptului de dispoziție al persoanei fizice sau juridice. În plus, art. 25 alin. (1) lit. t) din aceeași lege enumeră cheltuielile cu consultanța juridică printre cele ce se pot plăti din subvenția de la bugetul de stat primită de partidele politice, ceea ce ar duce la ideea că prevederea de la art. 25 alin. (1) lit. v) se referă, în realitate, la achitarea cheltuielilor de judecată. Or, Codul civil arată că acestea sunt suportate de partea care pierde procesul, aceasta urmând a le plăti din veniturile realizate din activitățile proprii, nicidecum din subvenția acordată de statul român din veniturile de la bugetul de stat.

10. În concluzie, autoarea excepției — Autoritatea Electorală Permanentă — consideră că utilizarea subvenției de la bugetul de stat de către partidele politice ar trebui să se limiteze strict la activitățile pe care acestea trebuie să le desfășoare pentru promovarea valorilor și intereselor naționale, pluralismului politic, contribuirea la formarea opiniei publice, participarea cu candidați la alegeri și la consultarea unor autorități publice și stimularea participării cetățenilor la scrutine, potrivit art. 2 din Legea partidelor politice nr. 14/2003.

11. **Judecătoria Sectorului 1 București — Secția a II-a civilă** opinează în sensul că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, întrucât și alte sume de bani, care privesc alte tipuri de creditori, sunt exceptate de la executarea silită, în funcție de afectarea specială a acestora [art. 781 alin. (5) sau art. 729 alin. (7) din Codul de procedură civilă].

12. Cu privire la admisibilitatea excepției, mai precis la legătura acesteia cu soluționarea cauzei, se precizează, în prealabil, că litigiul are ca obiect validarea popririi înființate de executorul judecătoresc într-un dosar de executare din anul 2016, asupra tuturor veniturilor pe care debitorul Partidul Național Liberal le încasează de la terțul poprit Autoritatea Electorală Permanentă, în limita unei creanțe astfel stabilite. Dispozițiile art. 23 alin. (3) din Legea nr. 334/2006 — criticate de creditor — au stat la baza refuzului terțului poprit de a da curs popririi înființate, întrucât subvenția acordată de la bugetul de stat nu poate face obiectul unei executări silite prin poprire, astfel că legătura lor cu soluționarea cauzei este evidentă. Cu referire la prevederile art. 25 alin. (1) lit. v), w) și y) din aceeași lege, se precizează că o parte din suma totală pentru care s-a înființat poprirea o reprezintă cheltuielile de judecată — taxe judiciare de timbru și onorarii de avocat, precum și cheltuielile de executare silită, creditorul solicitând ca din subvenția de la bugetul de stat să fie acoperită întreaga creanță (debitul principal, cheltuieli de executare silită, taxe de timbru și onorarii avocațiale). Or, eventuala neconstituționalitate a dispozițiilor mai sus menționate și criticate va determina soluția pe care instanța o poate stabili cu privire la obiectul cererii de validare a popririi.

13. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată **președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului**, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

14. **Autoritățile publice menționate** nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile scrise transmise la dosarul cauzei de partea Autoritatea Electorală Permanentă, concluziile procurorului și dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

15. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

16. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie prevederile art. 23 alin. (3) și ale art. 25 alin. (1) lit. v), w) și y) din Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 446 din 23 iunie 2015, cu modificările și completările ulterioare. Curtea observă că art. 25 alin. (1) a fost modificat prin articolul unic pct. I din Legea nr. 3/2017 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2016 pentru modificarea și completarea Legii nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 48 din 17 ianuarie 2017, textele criticate — lit. v), w) și y) ale art. 25 alin. (1) fiind introduse în cuprinsul Legii nr. 334/2006 cu acest prilej. Textele de lege criticate au următorul conținut:

— Art. 23 alin. (3) — „(3) *Subvențiile de la bugetul de stat acordate partidelor politice au statut de afectare specială și nu sunt supuse executării silite prin poprire.*”;

— Art. 25 alin. (1) lit. v), w) și y) — „(1) *Veniturile care provin din subvenții de la bugetul de stat pot avea următoarele destinații: (...)*

v) *cheltuieli cu onorariile avocaților, executorilor și experților;*

w) *cheltuieli cu taxele de timbru; (...)*

y) *cheltuieli cu penalitățile.*”

17. **Prevederile constituționale** invocate în motivarea excepției sunt cele ale art. 16 alin. (1) și (2), referitoare la principiul egalității în drepturi.

18. Examinând excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor **art. 23 alin. (3) din Legea nr. 334/2006**, Curtea reține că acestea sunt criticate din perspectiva încălcării principiului egalității și al nediscriminării, consacrat de art. 16 alin. (1) și (2) din Constituție, deoarece, în comparație cu orice alt subiect de drept aflat în procedura executării silite, favorizează partidele politice prin aceea că prevăd insesizabilitatea sumelor primite de acestea ca subvenții de la bugetul de stat. Litigiul în care a fost invocată această excepție are ca obiect o cerere de validare a popririi, înregistrată pe rolul instanței de către un profesionist, în calitate de creditor urmăritor/popritor al Autorității Electorale Permanente, aceasta din urmă având calitatea de terț poprit al unui partid politic.

19. Problema de drept pe care o ridică prezenta cauză este dacă creditorul urmăritor (autor al excepției de neconstituționalitate) poate să își îndeplinească creanța din subvențiile lunare alocate de către Autoritatea Electorală Permanentă (AEP) către un partid politic în temeiul Legii nr. 334/2006.

20. Analizând dispozițiile art. 23 alin. (3) din Legea nr. 334/2006, Curtea reține că acestea stabilesc regula afectării speciale și a insesizabilității subvențiilor de la bugetul de stat acordate partidelor politice.

21. Curtea observă că *afecțarea specială* și caracterul neurmăribil/inesizabil al unor bunuri reprezintă instituții juridice cu privire la care Codul civil și Codul de procedură civilă instituie un regim juridic derogatoriu de la regula generală a urmăririi bunurilor debitorului. Potrivit art. 31 alin. (3) din Codul civil, „*Patrimoniile de afecțare sunt masele patrimoniale fiduciare, constituite potrivit dispozițiilor titlului IV al cărții a III-a, cele afectate exercitării unei profesii autorizate, precum și alte patrimonii determinate potrivit legii.*”, iar în privința persoanei juridice, art. 187 din același Cod prevede că „*Orice persoană juridică trebuie să aibă o organizare de sine stătătoare și un patrimoniu propriu, afectat realizării unui anumit scop licit și moral, în acord cu interesul general.*” Totodată, art. 727 din Codul de procedură civilă enumeră bunurile care nu sunt supuse urmăririi silite: a) bunurile de uz personal sau casnic indispensabile traiului debitorului și familiei sale și obiectele de cult, dacă nu sunt mai multe de același fel; b) obiectele indispensabile persoanelor cu handicap și cele destinate îngrijirii bolnavilor; c) alimentele necesare debitorului și familiei sale pe timp de 3 luni, iar dacă debitorul se ocupă exclusiv cu agricultura, alimentele necesare până la noua recoltă, animalele destinate obținerii mijloacelor de subsistență și furajele necesare pentru aceste animale până la noua recoltă; d) combustibilul necesar debitorului și familiei sale socotit pentru 3 luni de iarnă; e) scrisorile, fotografiile și tablourile personale sau de familie și altele asemenea și f) *bunurile declarate neurmăribile în cazurile și în condițiile prevăzute de lege.*

22. Afecțarea specială a bunurilor are în vedere destinația acestora, iar caracterul lor neurmăribil semnifică excluderea acestora de la regimul general al executării silite a bunurilor. Ambele instituții juridice, întrucât au titlul de excepție de la regimul juridic general al executării silite, sunt permise numai în cazurile și în condițiile prevăzute de lege.

23. Una dintre excepțiile prevăzute de lege în acest sens o reprezintă și prevederile art. 23 alin. (3) din Legea nr. 334/2006, care stabilesc statutul de afecțare specială al subvențiilor de la bugetul de stat acordate partidelor politice, precum și caracterul inesizabil al acestora, întrucât nu sunt supuse executării silite prin poprire. Față de reglementările de drept civil, Curtea reține că, în acest caz, bunurile exceptate de la executarea silită prin poprire sunt reprezentate de subvențiile de la bugetul de stat, deci un bun proprietate publică, fiind incidente dispozițiile art. 861 alin. (1) din Codul civil potrivit cărora „*Bunurile proprietate publică sunt inalienabile, imprescriptibile și inesizabile.*”

24. Curtea reține, în contextul criticilor de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 23 alin. (3) din Legea nr. 334/2004, că partidele politice sunt, potrivit art. 1 și 2 din Legea partidelor politice nr. 14/2003, *persoane juridice de drept public*, reprezentând asociații cu caracter politic ale cetățenilor români cu drept de vot, care participă în mod liber la formarea și exercitarea voinței lor politice, îndeplinind o *misiune publică garantată de Constituție*. Art. 8 alin. (2) din Constituție consacră rolul partidelor politice de a contribui la definirea și la exprimarea voinței politice a cetățenilor, iar în concretizarea acestui rol fundamental, legea antemenționată prevede expres că, prin activitatea lor, partidele politice promovează valorile și interesele naționale, pluralismul politic, contribuie la formarea opiniei publice, participă cu candidați în alegeri și la constituirea unor autorități publice și stimulează participarea cetățenilor la scrutinuri, potrivit legii.

25. Așadar, partidul politic este o persoană juridică în sensul că reprezintă o asocieră de persoane, însă rolul stabilit chiar de Constituție îi imprimă acesteia un regim juridic special, și anume acela de persoană juridică de drept public cu un statut special.

26. Pentru realizarea rolului fundamental într-un stat de drept, democratic și pluralist, art. 3 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 334/2004 enumeră, printre sursele de finanțare a activității unui partid politic, subvențiile de la bugetul de stat, celelalte surse fiind reprezentate de:

- a) cotizații ale membrilor de partid;
- b) donații, legate și alte liberalități;
- c) venituri provenite din activități proprii, conform art. 16 și
- d) împrumuturi în bani de la persoane fizice și juridice. Fiind vorba de bugetul de stat, aceste subvenții au, conform art. 23 alin. (3) din lege, statut de afecțare specială și sunt inesizabile, iar în considerarea regimului de afecțare specială, art. 25 stabilește în mod expres și limitativ care sunt destinațiile pe care acestea le pot avea.

27. Examinând destinațiile enumerate în cuprinsul art. 25, Curtea reține că sumele alocate de la bugetul de stat au drept scop, în general, asigurarea funcționării partidului ca entitate asociativă (cum sunt cheltuielile materiale pentru întreținerea și funcționarea sediilor; cheltuielile de personal; cheltuielile cu chirile și utilitățile sediilor; cheltuielile de întreținere și reparații auto; cheltuielile cu prime de asigurare; cheltuielile de transport sau cheltuielile cu combustibili și carburanți) și a desfășurării activităților specifice unui partid politic (cum sunt, de exemplu, cheltuielile cu cotizațiile datorate organizațiilor politice internaționale la care este afiliat partidul politic; investițiile în bunuri mobile și imobile, necesare activității partidelor respective; cheltuieli cu producția și difuzarea de spoturi publicitare; cheltuielile cu consultanța politică). Prin urmare, sumele de bani alocate de la bugetul public vor fi utilizate în scopurile strict prevăzute de lege și vor intra în circuitul civil prin contractarea de diferite bunuri și servicii sau prin plata directă a altor obligații financiare.

28. În acest context, Curtea constată că, dacă alocarea unor subvenții de la bugetul de stat partidelor politice este justificată prin natura juridică a unui partid politic, iar aceste sume beneficiază în mod firesc de statutul de afecțare specială, nu același lucru se poate reține și despre caracterul inesizabil al acestor subvenții, din moment ce acestea sunt destinate prin lege efectuării unor operațiuni comerciale.

29. Astfel, chiar dacă, sub aspectul titularului bunului, aceste sume de bani provenind de la bugetul de stat se înscriu, *lato sensu*, în categoria bunurilor proprietate publică și *ope legis* au caracter inesizabil, acest caracter nu se poate prezerva în continuare, după utilizarea lor ca modalitate de plată în cadrul operațiunilor comerciale de pe piața economică a bunurilor și serviciilor. Obiectul unui contract de vânzare-cumpărare constă, de regulă, în prestarea unui anumit serviciu sau cumpărarea/vânzarea unui bun în schimbul unei plăți. Obligația principală a prestatorului/vânzătorului constă în executarea serviciului sau vânzarea bunului, iar obligația principală a beneficiarului/cumpărătorului constă în efectuarea plății, în termenii și condițiile contractului încheiat. Prin urmare, în raportul juridic născut prin încheierea unui contract, creditorul are dreptul la plată, iar debitorului îi revine obligația corelativă a plății.

30. Potrivit art. 1.469 din Codul civil, obligația se stinge prin plată atunci când prestația datorată este executată *de bunăvoie*, iar plata constă în remiterea unei sume de bani sau, după caz, în executarea oricărei alte prestații care constituie obiectul însuși al obligației. Pe de altă parte, orice plată presupune o datorie

(art. 1.470 din Codul civil). Art. 1.516 din Codul civil conferă creditorului dreptul la îndeplinirea integrală, exactă și la timp a obligației, iar atunci când, fără justificare, debitorul nu își execută obligația și se află în întârziere, creditorul poate să treacă la *executarea silită a obligației*. Debitorul răspunde personal de îndeplinirea obligațiilor sale, dacă prin lege nu se dispune altfel, răspunderea debitorului putând fi limitată numai în cazurile și condițiile prevăzute de lege (art. 1.518 din Codul civil). Totodată, potrivit art. 1.520 din același Cod civil, creditorul poate urmări și bunurile care aparțin terților, dacă acestea sunt afectate pentru plata datoriilor debitorului ori au făcut obiectul unor acte juridice care au fost revocate ca fiind încheiate în fraudă creditorului. Neplata prețului de către cumpărător este sancționată, conform art. 1.724 din Codul civil, prin acordarea dreptului vânzătorului de a obține fie executarea silită a obligației de plată, fie rezoluțiunea vânzării, precum și, în ambele situații, daune-interese, dacă este cazul.

31. Cât privește *instituția poprii*, astfel cum aceasta este reglementată de art. 781 din Codul de procedură civilă, Curtea reține că aceasta vizează, în esență, urmărirea silită a sumelor de bani, titlurilor de valoare sau altor bunuri mobile corporale urmăribile datorate debitorului ori deținute în numele său de o a treia persoană, în temeiul unor raporturi juridice existente. Art. 781 alin. (5) lit. a) din Codul de procedură civilă exclude de la executarea silită prin poprire sumele care sunt destinate unei afecțiuni speciale prevăzute de lege și asupra cărora debitorul este lipsit de dreptul de dispoziție. De asemenea, pot fi poprite și bunurile mobile corporale ale debitorului deținute de un terț în numele său, în condițiile prevăzute de art. 733 alin. (1) din Codul de procedură civilă, respectiv cu excepția cazului în care terțul nu recunoaște că bunurile aparțin debitorului urmărit. Dacă terțul recunoaște că bunurile aparțin debitorului, este obligat să declare dacă le deține în temeiul vreunui titlu și să înmâneze executorului o copie certificată a acestuia, dacă este cazul.

32. Revenind la mecanismul de finanțare a activității partidelor politice și a campaniilor electorale, reglementat de Legea nr. 334/2006, Curtea reține că, în esență, partidele politice primesc anual subvenție de la bugetul de stat, în anumite condiții prevăzute de lege. Potrivit art. 23 alin. (1) teza întâi din legea menționată, subvenția de la bugetul de stat se varsă lunar, prin bugetul Autorității Electorale Permanente, într-un cont special deschis de către fiecare partid politic.

33. Or, în contextul în care partidele politice încheie în mod curent, dar cu precădere în vederea desfășurării campaniei electorale, anumite contracte de natură comercială cu furnizori de bunuri sau prestatori de servicii, al căror obiect se înscrie în destinația permisă de art. 25 din Legea nr. 334/2006, Curtea consideră că excluderea acestor sume de bani, subvenționate de la bugetul de stat, de la regimul executării silită prin poprire are ca efect, în realitate, încurajarea debitorului — partid politic la neexecutarea cu rea-credință a obligațiilor sale de plată, plasându-l într-o poziție net avantajoasă față de creditorul său. Acesta din urmă rămâne, practic, lipsit de orice mijloc de protecție legală de a-și îndeplini creanța certă, lichidă și exigibilă. Pe baza privilegiului legal reprezentat de caracterul insesizabil al subvențiilor alocate lunar de la bugetul de stat, un partid politic este liber să folosească aceste sume de bani în limitele afecțiunii speciale, însă, în situația neexecutării de bunăvoie a obligației de plată, este ferit de orice consecință a nerespectării obligațiilor contractuale. Sub acest aspect, se creează un dezechilibru în relațiile contractuale dintre părți, de natură a pune la îndoială respectarea principiului egalității în drepturi, consacrat de art. 16 din Constituție.

34. Curtea a statuat constant în jurisprudența sa că orice excepție de la regimul juridic aplicabil unei materii reprezintă, evident, o derogare de la principiul egalității în drepturi, fără privilegii și fără discriminări, aceasta fiind, în același timp, permisă de același principiu atât timp cât se justifică în mod obiectiv și rațional. Începând cu Decizia Plenumului Curții Constituționale nr. 1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994, Curtea a reținut, în esență, că principiul egalității în drepturi presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite. Situațiile în care se află anumite categorii de persoane trebuie să difere în esență pentru a se justifica deosebirea de tratament juridic, iar această deosebire de tratament trebuie să se bazeze pe un criteriu obiectiv și rațional (a se vedea, în acest sens, cu titlu exemplificativ, Decizia nr. 86 din 27 februarie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 207 din 31 martie 2003, Decizia nr. 476 din 8 iunie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 599 din 11 iulie 2006, Decizia nr. 573 din 3 mai 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 363 din 25 mai 2011, Decizia nr. 366 din 25 iunie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 644 din 2 septembrie 2014).

35. Așadar, nesocotirea principiului egalității în drepturi are drept consecință neconstituționalitatea privilegiului sau a discriminării care a determinat, din punct de vedere normativ, încălcarea principiului. Potrivit jurisprudenței sale, Curtea a stabilit că discriminarea se bazează pe noțiunea de excludere de la un drept (Decizia Curții Constituționale nr. 62 din 21 octombrie 1993, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 49 din 25 februarie 1994), iar remediu constituțional specific, în cazul constatării neconstituționalității discriminării, îl reprezintă acordarea sau accesul la beneficiul dreptului (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 685 din 28 iunie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 470 din 11 iulie 2012, Decizia nr. 164 din 12 martie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 296 din 23 mai 2013, sau Decizia nr. 681 din 13 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 889 din 8 decembrie 2014). În schimb, privilegiul se definește ca un avantaj sau favoare nejustificată acordată unei persoane/categorii de persoane; în acest caz, neconstituționalitatea privilegiului nu echivalează cu acordarea beneficiului acestuia tuturor persoanelor/categoriilor de persoane, ci cu eliminarea sa, respectiv cu eliminarea privilegiului nejustificat acordat. Așadar, sintagma „fără privilegii și fără discriminări” din cuprinsul art. 16 alin. (1) din Constituție privește două ipoteze normative distincte, iar incidența uneia sau alteia dintre acestea implică, în mod necesar, sancțiuni de drept constituțional diferite, astfel cum s-a arătat mai sus.

36. În lumina acestor considerente de principiu, Curtea constată că statutul special pe care îl are un partid politic, și anume acela de persoană juridică de drept public, cu rol constituțional în formarea și exercitarea voinței politice a cetățenilor, nu reprezintă, în ceea ce privește capacitatea sa civilă în relațiile contractuale/comerciale pe care le încheie, o reală justificare pentru acordarea privilegiului neplătii, inclusiv din subvențiile primite de la bugetul de stat. Din punctul de vedere al contractelor încheiate cu un profesionist, un partid politic este un beneficiar al respectivului bun sau serviciu obiect al contractului, la fel ca orice altă persoană fizică sau juridică de drept public sau privat. Dacă s-ar accepta teza potrivit căreia subvențiile acordate de la bugetul de stat nu pot fi supuse

executării silite prin poprire, ar însemna, în cele din urmă, că, în orice contract de natură comercială încheiat cu o persoană juridică de drept public în calitate de beneficiar sau cumpărător, aceasta din urmă ar fi legal exonerată de obligația plății, întrucât sumele de bani cuvenite ca plată a contractului au ca sursă de finanțare bugetul de stat. Or, calitatea de persoană de drept public nu prezintă nicio relevanță din perspectiva circuitului civil și a relațiilor comerciale, iar dreptul de proprietate al părților contractuale este în mod egal ocrotit de lege și de Constituție.

37. Așa fiind, pentru toate argumentele mai sus arătate, Curtea va constata neconstituționalitatea sintagmei „nu sunt supuse executării silite prin poprire” din cuprinsul dispozițiilor art. 23 alin. (3) din Legea nr. 334/2004 prin raportare la prevederile art. 16 alin. (1) din Constituție.

38. În ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 25 alin. (1) lit. v), w) și y) din Legea nr. 334/2006, ridicată de Autoritatea Electorală Permanentă în cursul litigiului având ca obiect validare poprire, Curtea observă că acestea nu sunt incidente în cauză. Aceasta deoarece art. 25 alin. (1) enumeră limitativ destinația cheltuielilor ce se pot face din veniturile obținute cu titlu de subvenții de la bugetul de stat. Examinând această enumerare a destinațiilor [a) cheltuieli materiale pentru întreținerea și funcționarea sediilor; b) cheltuieli de personal; c) cheltuieli pentru presă și propagandă; d) cheltuieli privind organizarea de activități cu caracter politic; e) cheltuieli de deplasare în țară și în străinătate; f) cheltuieli pentru telecomunicații; g) cheltuieli cu delegațiile din străinătate; h) cheltuieli cu cotizațiile datorate organizațiilor politice internaționale la care este afiliat partidul politic; i) investiții în bunuri mobile și imobile, necesare activității partidelor respective; j) cheltuieli de protocol; k) cheltuieli de birotică; l) cheltuieli cu comisioane bancare; m) cheltuieli cu chiriile și utilitățile sediilor; n) cheltuieli de întreținere și reparații auto;

o) cheltuieli cu prime de asigurare; p) cheltuieli de transport; q) cheltuieli cu combustibili și carburanți; r) cheltuieli cu producția și difuzarea de spoturi publicitare; s) cheltuieli cu consultanța politică; t) cheltuieli cu consultanța juridică; u) cheltuieli cu sondajele de opinie naționale și locale; v) *cheltuieli cu onorariile avocaților, executorilor și experților*; w) *cheltuieli cu taxele de timbru*; x) cheltuieli cu taxele mărcilor înregistrate; y) *cheltuieli cu penalitățile*.], rezultă că ele vizează exclusiv cheltuieli prilejuite de diferite activități ale partidului politic, angajate în cadrul unor relații contractuale și angajamente de plată ce exclud faza executării silite prin poprire.

39. Având în vedere faptul că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-un litigiu având ca obiect validare poprire, rezultă că dispozițiile art. 25 alin. (1) lit. v), w) și y) nu pot fi incidente, iar invocarea excepției de către Autoritatea Electorală Permanentă este lipsită de un interes practic. Or, Curtea Constituțională a arătat în jurisprudența sa faptul că cerința de admisibilitate prevăzută expres de art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, referitoare la legătura textului legal criticat cu soluționarea cauzei, trebuie să reflecte inclusiv interesul autorului excepției în confirmarea pretensei neconstituționalități a respectivului text, astfel încât decizia de admitere a Curții Constituționale să producă un efect juridic concret în acea cauză (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 230 din 16 aprilie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 554 din 5 iulie 2019, paragraful 20, Decizia nr. 866 din 10 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 1 februarie 2016, paragraful 30, Decizia nr. 315 din 5 iunie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 548 din 24 iulie 2014, paragraful 20, cu referire la Decizia nr. 29 din 21 ianuarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 240 din 3 aprilie 2014).

40. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A. d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi în ceea ce privește dispozițiile art. 23 alin. (3) din Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale și cu unanimitate de voturi în privința dispozițiilor art. 25 alin. (1) lit. v), w) și y) din aceeași lege,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Admite excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 23 alin. (3) din Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, excepție ridicată de societatea La Rocca — S.R.L., prin administrator Globocon — S.R.L., în Dosarul nr. 4.130/299/2017 al Judecătorei Sectorului 1 București — Secția a II-a civilă și constată că sintagma „*nu sunt supuse executării silite prin poprire*” este neconstituțională.

2. Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 25 alin. (1) lit. v), w) și y) din Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, excepție ridicată de Autoritatea Electorală Permanentă în același dosar al aceleiași instanțe de judecată.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Judecătorei Sectorului 1 București — Secția a II-a civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 30 septembrie 2020.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent-șef,
Claudia-Margareta Krupenschi

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 772

din 22 octombrie 2020

referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 9/1991 privind înființarea Institutului Român pentru Drepturile Omului

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Benke Károly	— magistrat-asistent-șef

1. Pe rol se află soluționarea obiecției de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 9/1991 privind înființarea Institutului Român pentru Drepturile Omului, obiecție formulată de Președintele României.

2. Obiecția de neconstituționalitate a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu 4.370 din 24 iulie 2020 și constituie obiectul Dosarului nr. 1.092A/2020.

3. În motivarea obiecției de neconstituționalitate, se susține că legea criticată a fost adoptată ca lege organică, în temeiul art. 117 alin. (3) din Constituție, în condițiile în care în cuprinsul său nu există nicio prevedere din care să rezulte că Institutul Român pentru Drepturile Omului acționează în regim de putere publică, ceea ce face lipsite de claritate atât natura juridică, cât și regimul de funcționare al acestuia. În sensul celor de mai sus, se susține că Institutul Român pentru Drepturile Omului a fost calificat — nu prin conținutul normativ al legii, ci strict prin efectul procedurii legislative aplicabile — ca autoritate administrativă autonomă, în conformitate cu prevederile art. 117 alin. (3) din Constituție; în acest caz, ar fi trebuit ca legiuitorul să prevadă dispoziția de înființare propriu-zisă sau cel puțin dispozițiile asociate în mod intrinsec înființării — astfel încât Institutul Român pentru Drepturile Omului să exercite în concret prerogative de putere publică — respectiv cele prin care se stabilesc atribuțiile, categoriile de acte administrative emise și efectele acestora.

4. Totodată, prin raportare la modul în care a fost reglementat obiectul de activitate, scopul, atribuțiile ori modul de organizare și funcționare, Institutul Român pentru Drepturile Omului se diferențiază major de o autoritate administrativă autonomă, fiind mai degrabă o instituție publică, chiar dacă autonomă, situație în care procedura de adoptare ar fi trebuit să fie cea aplicabilă legilor ordinare, și nu legilor organice.

5. Din analiza modificărilor aduse art. 2 și art. 3 din Legea nr. 9/1991, referitoare la rolul și atribuțiile Institutului Român pentru Drepturile Omului, nu rezultă cu claritate care sunt prerogativele de putere publică pe care institutul le exercită și care este rolul său în sistemul instituțional românesc, prin raportare la mecanismele și autoritățile constituționale existente care au drept scop apărarea drepturilor omului.

6. Pentru a fi incidente dispozițiile art. 117 alin. (3) raportate la art. 75 alin. (1) din Constituție — ce atrag caracterul de lege organică și competența decizională a Senatului — statutul de autoritate administrativă autonomă al instituției ce se dorește a fi înființată este esențial. Astfel, art. 117 alin. (3) din Constituție atunci când dispune că înființarea unei autorități administrative autonome se realizează prin lege organică nu se limitează numai la dispoziția de înființare, ci are în vedere și aspectele esențiale care sunt în legătură intrinsecă cu dispoziția normativă de înființare, respectiv atribuțiile și actele acesteia (Decizia nr. 52 din 1 februarie 2018). Or, analizând modificările aduse Legii nr. 9/1991, prin raportare la conferirea unui statut de autoritate administrativă autonomă, se observă lipsa oricăror prevederi referitoare la actele acestei autorități și, implicit, la exercitarea prerogativelor de putere publică. În realitate, statutul Institutului Român pentru Drepturile Omului, obiectul său de activitate, scopul pentru care a fost creat, precum și entitățile cu care colaborează în vederea realizării menirii sale, demonstrează faptul că acesta este o instituție publică de interes național, cu profil științific și de informare în domeniul drepturilor omului. Cu toate că domeniul reprezentat de efectuarea de cercetări privind diverse aspecte ale promovării și respectării drepturilor omului în România și pe plan internațional poate fi circumscris unui anumit interes public, legiuitorul nu a acordat statut de utilitate publică și nici nu a autorizat institutul să presteze un serviciu public. Rezultă că Institutul Român pentru Drepturile Omului nu este o autoritate administrativă autonomă, deși legea criticată a fost adoptată potrivit procedurii parlamentare specifice acestor categorii de autorități, ceea ce echivalează cu încălcarea art. 1 alin. (5) prin raportare la prevederile art. 117 alin. (3) coroborate cu cele ale art. 147 alin. (4) din Constituție.

7. Întrucât art. 1 pct. 1 (cu referire la art. 1) din legea criticată califică Institutul Român pentru Drepturile Omului ca o instituție publică de interes național, chiar dacă autonomă, dar fără prerogative de putere publică, rezultă că legea ar fi trebuit adoptată ca lege ordinară, însă în acest caz ar fi trebuit dezbătută și adoptată în calitate de Cameră decizională, de Camera Deputaților, și nu de Senat. S-a încălcat astfel art. 1 alin. (5) din Constituție prin raportare la art. 75 alin. (1) și art. 76 alin. (1) din Constituție.

8. Neclaritatea conținutului normativ al legii cu consecințe directe în procedura de adoptare conduce la concluzia că legea a fost adoptată cu încălcarea art. 1 alin. (5) prin raportare la prevederile art. 117 alin. (3) coroborate cu cele ale art. 75 alin. (1), art. 76 alin. (1) și art. 147 alin. (4) din Constituție. În sensul celor de mai sus, se invocă și Decizia nr. 237 din 3 iunie 2020, paragrafele 57 și 58, prin care Curtea a statuat că, în speță, Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului nu este un organ de stat care acționează în regim de putere publică, astfel că nu sunt incidente dispozițiile art. 117 alin. (3) coroborate cu art. 75 alin. (1) și art. 76 alin. (1) din Constituție.

9. Cu privire la criticile de neconstituționalitate ce vizează art. I pct. 2 [cu referire la art. 2 alin. (1)] din legea criticată, se arată că rolul Institutului Român pentru Drepturile Omului devine neclar, întrucât dublează atribuția Avocatului Poporului, prevăzută de art. 1 alin. (2) din Legea nr. 35/1997, de promovare și protecție a drepturilor omului, cu respectarea Principiilor de la Paris, adoptate prin Rezoluția A/Res/48 a Adunării Generale a Națiunilor Unite din 20 decembrie 1993. Din această perspectivă, textul criticat creează confuzie, nefiind clar raportul dintre Institutul Român pentru Drepturile Omului și instituția Avocatului Poporului. Astfel, art. I pct. 2 [cu referire la art. 2 alin. (1)] din legea criticată contravine art. 58 alin. (1) din Constituție referitor la rolul constituțional al Avocatului Poporului. Totodată, în lipsa unor corelări între dispozițiile Legii nr. 35/1997 și legea criticată, intervenția legislativă în discuție contravine prevederilor art. 16 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative ce interzic paralelismele legislative și încalcă exigențele privind calitatea legii prevăzute de art. 1 alin. (5) din Constituție.

10. O altă critică de neconstituționalitate este formulată în raport cu art. I pct. 3 [cu referire la art. 3 lit. a), c), d) și e) teza a doua] din legea supusă controlului de constituționalitate.

11. În privința art. 3 lit. a) din Legea nr. 9/1991, potrivit căruia Institutul Român pentru Drepturile Omului oferă consultanță specializată în domeniu, se arată că sunt neclare felul și implicațiile consultanței specializate oferite și dacă aceasta este sau nu gratuită. Astfel, prin reglementarea lacunară, sunt încălcate exigențele de claritate și previzibilitate a legii. Se arată că sunt exercitate competențe specifice avocaților, iar cu privire la natura, scopul și exercitarea profesiei de avocat, se invocă Decizia nr. 806 din 9 noiembrie 2006, Decizia nr. 379 din 24 septembrie 2013 și Decizia nr. 158 din 14 martie 2017, paragrafele 21 și 22. În consecință, se apreciază că oferirea de consultanță specializată în domeniul drepturilor omului reprezintă o formă de consultanță juridică ce intră în contradicție atât cu Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, cât și cu jurisprudența Curții Constituționale.

12. În privința art. 3 lit. c) din Legea nr. 9/1991, potrivit căruia Institutul Român pentru Drepturile Omului are printre atribuții și organizarea și coordonarea programelor de formare în domeniul drepturilor omului, destinate îndeosebi acelor categorii de persoane care au răspunderi speciale pentru protecția drepturilor omului sau pentru cunoașterea problematicei drepturilor omului în rândurile unor largi categorii ale populației, se arată că aceasta nu îndeplinește cerințele privind calitatea legii, întrucât este neclară sfera destinatarilor vizați, iar sintagma „răspunderi speciale pentru protecția drepturilor omului sau pentru cunoașterea problematicei drepturilor omului în rândurile unor largi categorii ale populației” este imprecisă și lipsită de previzibilitate. Această atribuție a Institutului Român pentru Drepturile Omului intră în contradicție cu rolul și atribuțiile Agenției Naționale a Funcționarilor Publici, astfel cum acestea sunt reglementate în art. 401 alin. (1) lit. g) și h) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, precum și cu cele ale Institutului Național de Administrație, astfel cum acestea sunt reglementate în art. 1 și art. 2 din Ordonanța Guvernului nr. 23/2016 privind înființarea Institutului Național de Administrație. Astfel, se susține că textul criticat este necorelat cu rolul acestor instituții în domeniul formării profesionale, intrând în contradicție cu atribuțiile acestora, cu consecința încălcării art. 1 alin. (5) din Constituție.

13. În privința art. 3 lit. d) din Legea nr. 9/1991, care prevede atribuția Institutului Român pentru Drepturile Omului de a asigura consultanță în elaborarea și implementarea proiectelor care au ca tematică problematica drepturilor omului, se arată că încalcă standardele de calitate a legii prevăzute de art. 1 alin. (5) din Constituție. Se susține că sfera beneficiarilor consultanței oferite de Institutul Român pentru Drepturile Omului este neclară, iar actul normativ nu indică dacă oferirea de consultații cu privire la elaborarea și implementarea proiectelor care au ca tematică problematica drepturilor omului se realizează în mod gratuit sau nu.

14. În privința art. 3 lit. e) teza a doua din Legea nr. 9/1991, care prevede atribuția Institutului Român pentru Drepturile Omului de a oferi, la cerere, consultanță în procesul de aderare, ratificare și de implementare a instrumentelor internaționale privind drepturile omului, precum și în ceea ce privește aplicarea recomandărilor europene sau internaționale cu privire la drepturile omului, se apreciază că o astfel de atribuție trebuie să fie corelată cu dispozițiile Legii nr. 590/2003 privind tratatele. Or, din modul de formulare a acestei atribuții, este neclar în ce moment al procedurii de încheiere a unui tratat poate interveni această consultanță.

15. Se arată că art. I pct. 6 [cu referire la art. 5¹ alin. (6)] din legea încalcă art. 147 alin. (4) din Constituție, din perspectiva elementelor esențiale ce trebuie reglementate la nivel primar. Astfel, în condițiile în care conducerea Institutului Român pentru Drepturile Omului este asigurată de Consiliul general, Comitetul director și un director, se apreciază că reglementarea criteriilor pe care membrii unui organ de conducere al unei instituții publice și, cu atât mai mult, al unei autorități administrative autonome, trebuie realizată prin lege organică, dat fiind faptul că acest organism este unul dintre organele de conducere ale acestei autorități administrative autonome, în conformitate cu art. 117 alin. (3) din Constituție.

16. Totodată, se arată că art. I pct. 5 [cu referire la art. 5 alin. (2)] și pct. 6 [cu referire la art. 5² alin. (1) lit. e)] se află într-o vădită contradicție. Din moment ce directorul Institutului Român pentru Drepturile Omului este numit pe bază de examen sau concurs și nu face parte din cei 11 membri ce compun Consiliul general, înseamnă că acesta nu poate fi considerat ca făcând parte dintre membrii Consiliului general.

17. Se mai susține că art. I pct. 6 [cu referire la art. 5³ alin. (2)] din legea criticată încalcă art. 73 alin. (3) lit. j) din Constituție, care prevede obligativitatea reglementării statutului funcționarilor publici prin lege organică. Astfel, această dispoziție permite stabilirea prin Regulamentul de organizare și funcționare, un act infralegal, a numărului maxim de posturi al Institutului Român pentru Drepturile Omului, precum și a statutului personalului, aspect ce are și implicații financiare directe asupra bugetului de stat. În aceste condiții, se încalcă și art. 111 alin. (1) și art. 138 alin. (5) din Constituție, astfel cum acestea au fost interpretate în jurisprudența Curții Constituționale, întrucât s-a avut în vedere o sursă de finanțare incertă, iar prin lipsa solicitării unei informări din partea Guvernului, Parlamentul și-a încălcat și obligația constituțională prevăzută de art. 111 alin. (1) din Constituție. Cu referire la exigențele rezultate din art. 111 alin. (1) și art. 138 alin. (5) din Constituție, se invocă Decizia nr. 22 din 20 ianuarie 2016, Decizia nr. 795 din 16 decembrie 2016 și Decizia nr. 331 din 21 mai 2019.

18. Prin urmare, având în vedere că la adoptarea legii s-a avut în vedere o sursă de finanțare incertă, iar dispozițiile

criticate afectează bugetul de stat, se concluzionează că adoptarea unei asemenea prevederi nu se putea realiza decât după solicitarea de către Parlament a unei informări din partea Guvernului, în conformitate cu dispozițiile art. 111 alin. (1) din Constituție. Aceste argumente se aplică *mutatis mutandis* și în ceea ce privește intervenția legislativă de la art. 1 pct. 8 [cu referire la art. 9 alin. (1)] din legea criticată, potrivit căruia bugetul Institutului Român pentru Drepturile Omului face parte integrantă din bugetul de stat, prin bugetul Camerei Deputaților.

19. În consecință, se solicită constatarea neconstituționalității în ansamblu a legii criticate, prin raportare la dispozițiile art. 111 alin. (1) teza a doua și ale art. 138 alin. (5) din Constituție.

20. În conformitate cu dispozițiile art. 16 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, obiecția de neconstituționalitate a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, precum și Guvernului, pentru a-și exprima punctele lor de vedere.

21. **Guvernul** apreciază că obiecția de neconstituționalitate este întemeiată.

22. Se susține că legea criticată încalcă art. 1 alin. (5) din Constituție prin raportare la art. 117 alin. (3) coroborat cu art. 75 alin. (1), art. 76 alin. (1) și (2), precum și art. 147 alin. (4) din Constituție, întrucât Institutul Român pentru Drepturile Omului nu este autoritate administrativă autonomă, astfel că legea ar fi trebuit adoptată ca lege ordinară, iar nu organică.

23. Se arată că art. 1 pct. 2 [cu referire la art. 2 alin. (1)] din legea criticată încalcă art. 1 alin. (5) prin raportare la art. 58 alin. (1) din Constituție, întrucât nu operează corelările necesare cu dispozițiile Legii nr. 35/1997; în felul acesta, se nesocotesc normele de tehnică legislativă prevăzute de art. 16 din Legea nr. 24/2000 și, în consecință, se aduce atingere exigențelor privind calitatea legii, prevăzute de art. 1 alin. (5) din Constituție.

24. Se susține că art. 1 pct. 3 [cu referire la art. 3 lit. a), c), d) și e) teza a doua] din legea criticată încalcă art. 1 alin. (5) prin raportare la art. 147 alin. (4) din Constituție, reluându-se, în esență, criticile formulate de către autorul obiecției de neconstituționalitate.

25. Totodată, se apreciază că sunt încălcate dispozițiile art. 1 alin. (5) din Constituție prin raportare la art. 73 alin. (3) lit. j), art. 111 alin. (1), art. 117 alin. (3), art. 138 alin. (5) și art. 147 alin. (4) din Constituție, sens în care se menționează problemele de constituționalitate ridicate de art. 1 pct. 5 [cu referire la art. 5 alin. (2)] și pct. 6 [cu referire la art. 5² alin. (1) lit. e)].

26. În final, se subliniază că dispozițiile art. 1 pct. 6 [cu referire la art. 5³ alin. (2)] și pct. 8 [cu referire la art. 9 alin. (1)] din legea criticată au implicații financiare directe asupra bugetului de stat, iar în lipsa solicitării unei informări din partea Guvernului, Parlamentul și-a încălcat și obligația constituțională prevăzută de art. 111 alin. (1) din Constituție, sens în care se invocă și Decizia Curții Constituționale nr. 393 din 5 iunie 2019.

27. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra obiecției de neconstituționalitate.

28. În temeiul art. 76 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, Curtea Constituțională, prin Adresa nr. 6.103 din 8 octombrie 2020, a solicitat secretarului general al Camerei Deputaților și secretarului general al Senatului să comunice dacă în privința Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 9/1991 privind înființarea Institutului Român pentru Drepturile Omului a fost

solicitată informarea Guvernului conform art. 111 alin. (1) din Constituție, dacă a fost solicitată distinct fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată, și dacă Guvernul a depus punctul său de vedere și fișa financiară.

29. **Secretarul general al Camerei Deputaților**, prin Adresa înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 6.169 din 12 octombrie 2020, a răspuns solicitărilor Curții Constituționale. În esență, în răspunsul primit s-a arătat că, în cazul legii criticate, au fost solicitate informarea și punctul de vedere ale Guvernului, nu și fișa financiară. Punctul de vedere al Guvernului, însoțit de fișa financiară prevăzută de art. 15 din Legea nr. 500/2002, nu a fost primit nici la termenul stabilit de Biroul permanent, nici după împlinirea acestuia. Totodată, din analiza documentelor aflate în dosarul propunerii legislative, rezultă că inițiatorii propunerii legislative nu au depus/solicitat, separat, fișa financiară prevăzută de dispozițiile legale în vigoare.

30. **Secretarul general al Senatului**, prin Adresa înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 6.238 din 14 octombrie 2020, a răspuns la solicitările Curții Constituționale. În esență, în răspunsul comunicat, s-a arătat că Senatul, în calitate de Cameră decizională, nu a solicitat Guvernului nici informarea și nici fișa financiară cu privire la inițiativa legislativă menționată.

31. Termenul de judecată a fost inițial fixat pentru data de 24 septembrie 2020, termen la care Curtea a amânat dezbaterile pentru data de 14 octombrie 2020. Acest din urmă termen a fost preschimbat pentru data de 22 octombrie 2020, dată la care Curtea a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

examinând obiecția de neconstituționalitate, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, înscrisurile depuse, dispozițiile legii criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

32. Curtea Constituțională a fost sesizată, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. a) din Constituție, precum și ale art. 1, 10, 15 și 18 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze obiecția de neconstituționalitate.

33. **Obiectul controlului de constituționalitate**, astfel cum a fost formulat, îl constituie Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 9/1991 privind înființarea Institutului Român pentru Drepturile Omului. În realitate, având în vedere motivarea criticilor de neconstituționalitate, Curtea reține ca obiect al controlului de constituționalitate legea în ansamblul său, precum și, în mod punctual, art. 1 pct. 2 [cu referire la art. 2 alin. (1)], pct. 3 [cu referire la art. 3 lit. a), c), d) și e) teza a doua], pct. 5 [cu referire la art. 5 alin. (2)], pct. 6 [cu referire la art. 5¹ alin. (6)], art. 5² alin. (1) lit. e) și art. 5³ alin. (2)] și pct. 8 [cu referire la art. 9 alin. (1)], care au următorul cuprins:

— Art. 1 pct. 2 [cu referire la art. 2 alin. (1)]: „(1) *IRDO își desfășoară activitatea în scopul promovării și protecției drepturilor omului, cu respectarea Principiilor de la Paris adoptate prin Rezoluția A/Res/48 a Adunării Generale a Națiunilor Unite din 20 decembrie 1993*”;

— Art. 1 pct. 3 [cu referire la art. 3 lit. a), c), d) și e) teza a doua]: „*Pentru realizarea acestui scop, IRDO are ca atribuții:*

a) *menținerea și funcționarea unui centru de documentare și consultare, conținând texte de convenții internaționale, legi,*

documente, studii și publicații referitoare la drepturile omului, precum și oferirea de consultanță specializată în domeniu; [...]

c) organizarea și coordonarea programelor de formare în domeniul drepturilor omului, destinate îndeosebi acelor categorii de persoane care au răspunderi speciale pentru protecția drepturilor omului sau pentru cunoașterea problematicii drepturilor omului în rândurile unor largi categorii ale populației;

d) asigură consultanță în elaborarea și implementarea proiectelor care au ca tematică problematica drepturilor omului;

e) [...] IRDO poate oferi, la cerere, consultanță în procesul de aderare, ratificare și de implementare a instrumentelor internaționale privind drepturile omului, precum și în ceea ce privește aplicarea recomandărilor europene sau internaționale cu privire la drepturile omului”;

— Art. I pct. 5 [cu referire la art. 5 alin. (2)]: „(2) Directorul instituției este numit în funcție de către Consiliul general, pe bază de concurs sau examen, după caz”;

— Art. I pct. 6 [cu referire la art. 5¹ alin. (6)]: „(6) Criteriile generale pe care trebuie să le îndeplinească o persoană pentru a întruni calitatea de membru al Consiliului general IRDO, precum și procedura privind desemnarea acestora, sunt stabilite prin Regulamentul de organizare și funcționare al instituției”;

— Art. I pct. 6 [cu referire la art. 5² alin. (1) lit. e)]: „(1) Consiliul general va desemna, dintre membrii săi, un Comitet director, format din: [...]

e) directorul IRDO”;

— Art. I pct. 6 [cu referire la art. 5³ alin. (2)]: „(2) Organizarea și funcționarea aparatului propriu al IRDO, numărul de posturi, statutul personalului, atribuțiile acestuia și structura organizatorică se stabilesc prin Regulamentul de organizare și funcționare, aprobat prin hotărâre a Birourilor permanente reunite ale Camerei Deputaților și Senatului, la propunerea IRDO”;

— Art. I pct. 8 [cu referire la art. 9 alin. (1)]: „(1) Bugetul IRDO face parte integrantă din bugetul de stat, prin bugetul Camerei Deputaților”.

34. Textele constituționale invocate în susținerea obiecției de neconstituționalitate sunt cele ale art. 1 alin. (5) privind calitatea legii, art. 73 alin. (3) lit. j) privind domeniile rezervate legii organice, art. 75 alin. (1) privind sesizarea Camerelor, art. 76 alin. (1) și (2) privind adoptarea legilor organice și ordinare, art. 111 alin. (1) privind informarea Parlamentului, art. 117 alin. (3) privind autoritățile administrative autonome, art. 138 alin. (5), potrivit căruia „Nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare”, și art. 147 alin. (4) privind efectele deciziilor Curții Constituționale.

(1) Admisibilitatea obiecției de neconstituționalitate

35. În prealabil examinării obiecției de neconstituționalitate, Curtea are obligația verificării condițiilor de admisibilitate ale acesteia, prin prisma titularului dreptului de sesizare, a termenului în care acesta este îndrituit să sesizeze instanța constituțională, precum și a obiectului controlului de constituționalitate. Dacă primele două condiții se referă la regularitatea sesizării instanței constituționale, din perspectiva legii sale sesizări, cea de-a treia vizează stabilirea sferei sale de competență, astfel încât urmează a fi cercetate în ordinea antereferită, iar constatarea neîndeplinirii uneia dintre ele are efecte dirimante, făcând inutilă analiza celorlalte condiții (Decizia nr. 66 din 21 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 213 din 9 martie 2018, paragraful 38).

36. Curtea constată că obiecția de neconstituționalitate îndeplinește condițiile prevăzute de art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție atât sub aspectul titularului dreptului de sesizare, întrucât a fost formulată de Președintele României, cât și sub aspectul obiectului, fiind vorba de o lege adoptată, dar nepromulgată încă.

37. Cu privire la termenul în care poate fi sesizată instanța de contencios constituțional, potrivit art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, acesta este de 5 zile de la data depunerii legii adoptate la secretarii generali ai celor două Camere ale Parlamentului, respectiv de 2 zile, începând de la același moment, dacă legea a fost adoptată în procedură de urgență. Totodată, în temeiul art. 146 lit. a) teza întâi din Legea fundamentală, Curtea Constituțională se pronunță asupra constituționalității legilor înainte de promulgarea acestora, care, potrivit art. 77 alin. (1) teza a doua din Constituție, se face în termen de cel mult 20 de zile de la primirea legii adoptate de Parlament, iar, potrivit art. 77 alin. (3) din Constituție, în termen de cel mult 10 zile de la primirea legii adoptate după reexaminare.

38. În cauză, propunerea legislativă a fost inițiată de 1 deputat și 13 senatori și a fost adoptată tacit de Camera Deputaților la 23 aprilie 2020, iar la 30 iunie 2020 a fost adoptată de Senat, în calitate de Cameră decizională. La 30 iunie 2020 legea a fost depusă la secretarii generali ai celor două Camere pentru exercitarea dreptului de sesizare asupra constituționalității legii și trimisă la promulgare în data de 6 iulie 2020. Prezenta sesizare a fost înregistrată la Curtea Constituțională la data de 24 iulie 2020.

39. Luând act de faptul că obiecția de neconstituționalitate a fost formulată în interiorul termenului de promulgare de 20 de zile, prevăzut de art. 77 alin. (1) din Constituție, Curtea urmează a constata că obiecția de neconstituționalitate este admisibilă sub aspectul respectării termenului în care poate fi sesizată instanța de control constituțional (a se vedea în acest sens, Decizia nr. 67 din 21 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 223 din 13 martie 2018).

(2) Analiza obiecției de neconstituționalitate

(2.1) Criticile de neconstituționalitate referitoare la încălcarea art. 1 alin. (5) prin raportare la prevederile art. 117 alin. (3) coroborate cu cele ale art. 75 alin. (1), art. 76 alin. (1) și art. 147 alin. (4) din Constituție

40. În jurisprudența sa, Curtea a mai fost confruntată cu critici de neconstituționalitate care au vizat conceptul de autoritate administrativă autonomă (a se vedea Decizia nr. 237 din 3 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 512 din 16 iunie 2020, paragrafele 55—58). Pentru a califica o anumită entitate ca având acest statut/caracter, Curtea a analizat dacă aceasta acționează în regim de putere publică, obiectul său de activitate și legăturile funcționale ale acesteia și, spre exemplu, în urma unei astfel de analize, Curtea a ajuns la concluzia că Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului — „instituție publică de specialitate, autonomă, de interes național, cu personalitate juridică” — nu este o autoritate administrativă autonomă, caz în care legea privind înființarea/organizarea/funcționarea acestuia este una ordinară.

41. În cauza de față, Curtea constată că, potrivit art. 1 din Legea nr. 9/1991 privind înființarea Institutului Român pentru Drepturile Omului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 24 din 30 ianuarie 1991, Institutul Român pentru Drepturile Omului este un organism independent, cu

personalitate juridică. Modificarea adusă acestui text, prin art. 1 pct. 1 din legea criticată, este în sensul calificării Institutului ca instituție publică de interes național, autonomă și independentă față de orice altă autoritate publică, în condițiile legii, cu personalitate juridică.

42. Potrivit reglementării în vigoare, scopul Institutului este de a asigura o mai bună cunoaștere de către organismele publice, asociațiile neguvernamentale și cetățenii români a problematicei drepturilor omului, a modului în care drepturile omului sunt garantate în alte țări, îndeosebi în țările participante la Conferința pentru securitate și cooperare în Europa. Totodată, scopul Institutului este să informeze opinia publică de peste hotare, organismele internaționale, în legătură cu modalitățile practice prin care drepturile omului sunt asigurate și respectate în România.

43. Noua reglementare stabilește că Institutul are ca scop (i) promovarea și protecția drepturilor omului, cu respectarea Principiilor de la Paris adoptate prin Rezoluția A/Res/48 a Adunării Generale a Națiunilor Unite din 20 decembrie 1993; (ii) asigurarea unei mai bune cunoașteri de către organismele publice, asociațiile neguvernamentale și cetățenii români a problematicei drepturilor omului, a modului în care drepturile omului sunt garantate în alte țări; (iii) informarea opiniei publice de peste hotare, a organismelor internaționale în legătură cu modalitățile practice prin care drepturile omului sunt asigurate și respectate în România.

44. Atât reglementarea în vigoare, cât și cea preconizată stabilesc că atribuțiile Institutului — art. 1 pct. 3 [cu referire la art. 3] — au în vedere aspecte de documentare, consultare, cercetare, organizare și coordonare de programe de formare, realizare de publicații sau organizare de sondaje de opinie, toate circumscrise domeniului drepturilor omului.

45. Cu privire la legăturile funcționale ale Institutului, Curtea constată că reglementarea în vigoare stabilește organismele de conducere ale acestuia și modul lor de compunere; astfel, Consiliul general cuprinde reprezentanți ai grupurilor parlamentare, membri ai Comisiei pentru drepturile omului și cetățeanului a Senatului și Comisiei pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale a Camerei Deputaților, precum și oameni de știință și reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale din domeniul drepturilor omului. Toți aceștia sunt desemnați de birourile permanente ale celor două Camere ale Parlamentului și validați de acestea. Institutul trimite Parlamentului spre informare rapoarte anuale, iar cheltuielile sale se acoperă din bugetul Parlamentului.

46. Noua reglementare menține Consiliul general, stabilește componența sa, membrii săi fiind numiți în continuare de Birourile permanente reunite ale Camerei Deputaților și Senatului, abrogă obligația Institutului de a trimite spre informare Parlamentului rapoarte anuale, reglementează obligația transmiterii unui raport de activitate Birourilor permanente reunite ale Camerei Deputaților și Senatului și stabilește că bugetul Institutului face parte integrantă din bugetul de stat, prin bugetul Camerei Deputaților.

47. Având în vedere statutul Institutului, scopurile pentru care a fost creat, atribuțiile sale, precum și legăturile sale instituționale, Curtea constată că acesta este o instituție publică de interes național, iar rolul său principal este de centru de documentare/consultare și cercetare în domeniul drepturilor omului.

48. Potrivit art. 2 alin. (1) lit. b) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, autoritatea publică este acel „organ

de stat sau al unităților administrativ-teritoriale care acționează, în regim de putere publică, pentru satisfacerea unui interes legitim public”. De asemenea, legea asimilează autorităților publice „persoanele juridice de drept privat care, potrivit legii, au obținut statut de utilitate publică sau sunt autorizate să presteze un serviciu public, în regim de putere publică”.

49. Astfel, niciunul dintre elementele caracteristice ale naturii juridice a Institutului nu demonstrează calitatea acestuia de autoritate publică administrativă. Institutul nu este nici organ de stat care acționează în regim de putere publică și nici persoană juridică de drept privat care, potrivit legii, deține statut de utilitate publică sau este autorizată să presteze un serviciu public, în regim de putere publică. Legiuitorul nu a acordat statut de utilitate publică și nici nu a autorizat Institutul să presteze un serviciu public.

50. Este de observat că reglementările analizate indică un anumit raport de dependență față de Parlament (numirea membrilor Consiliului general/configurarea bugetului/prezentarea unui raport anual), care, însă, nu demonstrează că Institutul acționează în regim de putere publică, ci că se află sub control parlamentar. Faptul că Institutul este o instituție publică autonomă nu reprezintă altceva decât o libertate funcțională în îndeplinirea scopului pentru care a fost înființat, fără a o califica drept autoritate publică autonomă.

51. În consecință, Curtea constată că legea nu transformă natura juridică a Institutului dintr-o instituție publică într-o autoritate administrativă autonomă. Dacă art. 1 din Legea nr. 9/1991 îl definește ca fiind un organism independent cu personalitate juridică, noua reglementare îl califică drept instituție publică de interes național, autonomă și independentă față de orice altă autoritate publică, în condițiile legii. Cu alte cuvinte, *natura sa juridică rămâne neschimbată*.

52. În pofida celor de mai sus, în Avizul Consiliului Legislativ nr. 188/6 martie 2020 s-a apreciat că legea criticată se încadrează în categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art. 117 alin. (3) din Constituție, precum și faptul că, în aplicarea art. 75 alin. (1) din Constituție, Camera de reflecție este Camera Deputaților, drept care legea criticată a fost adoptată ca lege organică, iar ordinea sesizării Camerelor a fost cea specifică legilor organice adoptate potrivit art. 117 alin. (3) din Constituție.

53. În consecință, Curtea constată că din moment ce conținutul legii nu vizează un domeniu rezervat legilor organice, în speță, înființarea unei autorități administrative autonome, înseamnă că invocarea art. 117 alin. (3) din Constituție nu poate fi realizată pentru a se justifica adoptarea legii criticate drept lege organică. Această eroare esențială de apreciere a determinat adoptarea legii criticate ca lege organică, și nu ca lege ordinară, ceea ce a determinat, în mod implicit, și inversarea ordinii de sesizare a Camerelor.

54. Potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, domeniul legilor organice este foarte clar delimitat prin textul Constituției, fiind de strictă interpretare (Decizia nr. 53 din 18 mai 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 312 din 9 noiembrie 1994), astfel încât legiuitorul va adopta legi organice numai în acele domenii. Art. 73 alin. (3) din Constituție este o normă de strictă interpretare și aplicare (Decizia nr. 419 din 3 iulie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 635 din 31 iulie 2019, paragraful 41), în cazul de față art. 117 alin. (3) subsumându-se art. 73 alin. (3) lit. t) din Constituție, fiind o aplicare a acesteia. De aceea, încălcarea art. 117 alin. (3) din

Constituție presupune, în mod implicit, și nesocotirea art. 73 alin. (3) lit. t) din același act.

55. Stabilirea caracterului organic sau ordinar al legii are relevanță și cu privire la respectarea procedurii de adoptare a legilor, astfel cum aceasta este consacrată în Legea fundamentală. Ordinea în care cele două Camere ale Parlamentului vor dezbate proiectul sau propunerea legislativă depinde și de caracterizarea legii, în funcție de aceasta urmând să fie determinată Camera competentă să adopte legea în calitate de primă Cameră sesizată, respectiv Cameră decizională, în temeiul art. 75 alin. (1) din Constituție. Așadar, calificarea inițială a legii ce urmează să fie adoptată, ca organică sau ordinară, are influență asupra procesului legislativ, determinând parcursul proiectului de lege sau al propunerii legislative (a se vedea Decizia nr. 89 din 28 februarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 13 aprilie 2017, paragraful 42, Decizia nr. 537 din 18 iulie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 679 din 6 august 2018, paragraful 45, sau Decizia nr. 235 din 2 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 530 din 19 iunie 2020, paragraful 55).

56. În aceste condiții, Curtea constată că legea criticată încalcă prevederile art. 73 alin. (3) lit. t) și art. 117 alin. (3) din Constituție, întrucât, prin greșita calificare a naturii juridice a Institutului, a fost adoptată ca lege organică tocmai în considerarea acestor norme de referință. Totodată, prin reținerea incidenței art. 117 alin. (3) din Constituție, au fost încălcate și prevederile constituționale ale art. 75 alin. (1), întrucât a fost inversată ordinea de sesizare a Camerelor, și ale art. 76 alin. (1) și (2), întrucât legea a fost adoptată cu majoritatea de vot specifică legilor organice, și nu celor ordinare.

57. *Prin urmare, legea criticată încalcă art. 73 alin. (3) lit. t) și art. 117 alin. (3) prin raportare la art. 75 alin. (1) și art. 76 alin. (1) și (2) din Constituție.*

58. Curtea mai reține că, prin Decizia nr. 237 din 3 iunie 2020, a stabilit criteriile care califică o entitate publică drept autoritate administrativă autonomă în sensul art. 117 alin. (3) din Constituție (criterii care valorizează acțiunea entității în regim de putere publică, obiectul de activitate și legăturile funcționale ale acesteia) și a exclus din sfera sa de reglementare instituțiile publice care nu îndeplinesc aceste criterii (Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului). Faptul că legea criticată în prezenta cauză a fost adoptată ca lege organică în urma unei erori de apreciere asupra naturii juridice a Institutului Român pentru Drepturile Omului, cu consecința inversării ordinii de sesizare a Camerelor, nu înseamnă că Parlamentul a nesocotit caracterul general obligatoriu al deciziilor Curții Constituționale, având în vedere că în precedent instanța constituțională nu s-a pronunțat asupra naturii juridice a Institutului Român pentru Drepturile Omului și, implicit, a consecințelor sale în planul procedurii de legiferare. *Prin urmare, nu se poate reține că sunt încălcate și prevederile art. 147 alin. (4) din Constituție.*

(2.2) Criticile de neconstituționalitate referitoare la încălcarea art. 111 alin. (1) teza a doua și art. 138 alin. (5) din Constituție

59. Cu privire la art. 111 alin. (1) din Constituție, Curtea, în jurisprudența sa, a reținut că acesta stabilește, pe de o parte, obligația Guvernului și a celorlalte organe ale administrației publice de a prezenta informațiile și documentele necesare actului legiferării și, pe de altă parte, modalitatea de obținere a

acestor informații, respectiv la cererea Camerei Deputaților, a Senatului sau a comisiilor parlamentare, prin intermediul președinților acestora (Decizia nr. 331 din 21 mai 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 493 din 18 iunie 2019, paragraful 42). Acest text consacră garanția constituțională a colaborării dintre Parlament și Guvern în procesul de legiferare, instituind obligații reciproce în sarcina celor două autorități publice (a se vedea Decizia nr. 515 din 24 noiembrie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.195 din 14 decembrie 2004). Curtea a mai reținut că în cadrul raporturilor constituționale dintre Parlament și Guvern este obligatorie solicitarea unei informări atunci când inițiativa legislativă afectează prevederile bugetului de stat. Această obligație a Parlamentului este în consonanță cu dispozițiile constituționale ale art. 138 alin. (2) care prevăd că Guvernul are competența exclusivă de a elabora proiectul bugetului de stat și de a-l supune spre aprobare Parlamentului. În temeiul acestei competențe, Parlamentul nu poate prestabilii modificarea cheltuielilor bugetare fără să ceară Guvernului o informare în acest sens. Dat fiind caracterul imperativ al obligației de a cere informarea menționată, rezultă că nerespectarea acesteia are drept consecință neconstituționalitatea legii adoptate (Decizia nr. 1.056 din 14 noiembrie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 802 din 23 noiembrie 2007).

60. Prin Decizia nr. 629 din 9 octombrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 68 din 28 ianuarie 2019, paragraful 31, și prin Decizia nr. 331 din 21 mai 2019, paragraful 43, Curtea a precizat că art. 111 alin. (1) din Constituție prevede expres și limitativ că relația dintre autoritățile menționate se realizează prin intermediul președinților Camerei Deputaților și Senatului sau ai comisiilor parlamentare. În acest sens au fost invocate, de altfel, și normele regulamentare care detaliază procedura legislativă. Astfel, dând expresie prevederilor constituționale menționate, Regulamentul Camerei Deputaților, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 338 din 27 aprilie 2020, stabilește, în art. 91 alin. (4), că *„În cazul propunerilor legislative depuse în condițiile alin. (1), care implică modificarea prevederilor bugetului de stat sau ale bugetului asigurărilor sociale de stat, președintele Camerei Deputaților va solicita în mod obligatoriu o informare din partea Guvernului, în condițiile art. 111 din Constituția României, republicată, în același termen de 15 zile”, iar la alin. (6) că, „Dacă în cursul dezbaterii, în comisia sesizată în fond apar amendamente care impun modificarea prevederilor bugetului de stat sau ale bugetului asigurărilor sociale de stat, președintele comisiei va solicita în mod obligatoriu o informare din partea Guvernului, în condițiile art. 111 din Constituția României, republicată, într-un termen care să se încadreze în termenul de predare a raportului”*. De asemenea Regulamentul Senatului stabilește la art. 88 alin. (3) că *„Propunerile legislative se comunică Guvernului în termen de 3 zile de la prezentarea în Biroul permanent, pentru a se pronunța și în ceea ce privește aplicarea art. 111 din Constituția României, republicată”, iar la art. 92 alin. (6) că „Propunerile legislative formulate de senatori și deputați, care implică modificarea bugetului de stat sau a bugetului asigurărilor sociale de stat, trebuie să fie însoțite de dovada solicitării informării Guvernului, înaintată prin președintele Senatului, în conformitate cu dispozițiile art. 111 din Constituția României, republicată”*. Prin urmare, Curtea a statuat că un document prin care o Cameră a Parlamentului transmite

Guvernului o inițiativă legislativă solicitând informarea prevăzută de art. 111 din Constituție, dar care nu este semnat de președintele Camerei respective, nu produce efectul juridic consacrat de norma constituțională, neabsolvind Camera de obligația prevăzută de art. 111 teza a doua din Constituție (Decizia nr. 56 din 5 februarie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 199 din 12 martie 2020, paragrafele 56 și 57).

61. Prin Decizia nr. 767 din 14 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 131 din 21 februarie 2017, paragraful 60, Curtea a statuat că „fișa financiară prevăzută de art. 15 alin. (2) din Legea nr. 500/2002 nu trebuie confundată cu punctul de vedere emis de Guvern [...], cele două documente generate de Guvern având un regim juridic și, implicit, finalități diferite. Prin urmare, atunci când o propunere legislativă are implicații bugetare, Guvernul trebuie să prezinte ambele documente menționate, așadar atât punctul de vedere, cât și fișa financiară”.

62. Prin Decizia nr. 56 din 5 februarie 2020, paragrafele 67 și 71, și Decizia nr. 58 din 12 februarie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 205 din 13 martie 2020, paragrafele 54 și 55, Curtea a stabilit că, pentru a respecta procedura constituțională de adoptare a unui act normativ care implică o cheltuială bugetară, respectiv art. 138 alin. (5) din Constituție, inițiatorii actului normativ să facă dovada că au solicitat Guvernului fișa financiară.

63. Cu privire la cauza de față, Curtea constată că anexa la Legea nr. 9/1991 stabilește că din structura de personal a Institutului fac parte 24 de persoane, dintre care un director și un director adjunct. Consiliul general și Comitetul director sunt compuse din 32, respectiv 7 membri. Din acest comitet fac parte directorul Institutului, precum și 6 membri aleși din Consiliul general. Directorul Institutului este membru și al Consiliul general. Noua lege abrogă anexa menționată și nu mai stabilește numărul de posturi din structura Institutului, ceea ce înseamnă că legislația secundară va stabili numărul de posturi din structura de personal; în schimb, stabilește componența Consiliului general și Comitetului Director, acestea având 11,

68. Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 146 lit. a) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 11 alin. (1) lit. A.a), al art. 15 alin. (1) și al art. 18 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Admite obiecția de neconstituționalitate și constată că Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 9/1991 privind înființarea Institutului Român pentru Drepturile Omului este neconstituțională.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României, președinților celor două Camere ale Parlamentului și prim-ministrului și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 22 octombrie 2020.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent-șef,
Benke Károly

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL INVESTIȚIILOR ȘI PROIECTELOR EUROPENE

ORDIN

pentru modificarea schemei de ajutoare de stat și de *minimis* sub formă de investiții de capital de risc pentru întreprinderi mici și mijlocii în cadrul Programului operațional Competitivitate, aprobată prin Ordinul ministrului delegat pentru fonduri europene nr. 194/2018

În conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 20/2015, cu modificările și completările ulterioare,

în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei Europene din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat, cu modificările și completările ulterioare, și cu Regulamentul (UE) nr. 1.407/2013 al Comisiei Europene din 18 decembrie 2013 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de *minimis*, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 352 din 24.12.2013, cu modificările și completările ulterioare,

având în vedere avizele Consiliului Concurenței nr. 8.040 din 13.07.2020 și nr. 15.953 din 21.12.2020,

ținând cont de Referatul de aprobare al Direcției generale programe europene Competitivitate din cadrul Ministerului Fondurilor Europene nr. 118.831 din 28.12.2020,

în temeiul art. 14 alin. (5) din Hotărârea Guvernului nr. 52/2018 privind organizarea și funcționarea Ministerului Fondurilor Europene, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul investițiilor și proiectelor europene emite prezentul ordin.

Art. I. — Schema de ajutoare de stat și de *minimis* sub formă de investiții de capital de risc pentru întreprinderi mici și mijlocii în cadrul Programului operațional Competitivitate, aprobată prin Ordinul ministrului delegat pentru fonduri europene nr. 194/2018, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 131 din 12 februarie 2018, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 9 va avea următorul cuprins:

„Art. 9. — Prezenta schemă se aplică de la data publicării ei în Monitorul Oficial al României, Partea I, până la data expirării aplicabilității Regulamentului de *minimis* și a Regulamentului de exceptare în bloc, respectiv 31 decembrie 2023.”

2. Articolul 11 va avea următorul cuprins:

„Art. 11. — Numărul estimat al beneficiarilor acestei scheme este de 264, din care 64 pe componenta de ajutor de stat.”

Art. II. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul investițiilor și proiectelor europene,
Cristian Ghinea

MINISTERUL INVESTIȚIILOR ȘI PROIECTELOR EUROPENE

ORDIN**pentru modificarea Schemei de ajutoare de minimis sub formă de împrumuturi pentru întreprinderi mici și mijlocii în cadrul Programului operațional Competitivitate, aprobată prin Ordinul ministrului fondurilor europene nr. 351/2018**

În conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 20/2015, cu modificările și completările ulterioare,

luând în considerare Regulamentul (UE) nr. 1.407/2013 al Comisiei Europene din 18 decembrie 2013 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 352 din 24.12.2013, cu modificările și completările ulterioare,

având în vedere avizele Consiliului Concurenței nr. 8.040 din 13.07.2020 și nr. 15.953 din 21.12.2020,

ținând cont de Referatul de aprobare al Direcției generale programe europene Competitivitate din cadrul Ministerului Fondurilor Europene nr. 118.836 din 28.12.2020,

în temeiul art. 14 alin. (5) din Hotărârea Guvernului nr. 52/2018 privind organizarea și funcționarea Ministerului Fondurilor Europene, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul investițiilor și proiectelor europene emite prezentul ordin.

Art. I. — Schema de ajutoare de minimis sub formă de împrumuturi pentru întreprinderi mici și mijlocii în cadrul Programului operațional Competitivitate, aprobată prin Ordinul ministrului fondurilor europene nr. 351/2018, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 433 din 22 mai 2018, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 10 va avea următorul cuprins:

„Art. 10. — Prezenta schemă se aplică de la data publicării ei în Monitorul Oficial al României, Partea I, până la data expirării aplicabilității Regulamentului de minimis, respectiv 31 decembrie 2023.”

2. Articolul 11 va avea următorul cuprins:

„Art. 11. — Bugetul schemei este de 15.150.000 euro, din care 12.777.674,42 euro provin de la Fondul European pentru Dezvoltare Regională (FEDR) și 2.372.325,58 euro de la bugetul de stat. Numărul estimat al beneficiarilor acestei scheme este de 200.

Repartizarea anuală, orientativă, a bugetului schemei este următoarea:

Anul	2018	2019	2020	Total
Ajutoare de minimis (milioane euro)	5,05	5,05	5,05	15,15”

Art. II. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul investițiilor și proiectelor europene,
Cristian Ghinea

București, 29 decembrie 2020.
Nr. 1.584.

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2021 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	1.310	360	131
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	1.640		150
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	2.460		220
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	470		50
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	1.880		170
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	1.750		160
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	600		55
8.	Colecția Legislația României	500	130	
9.	Colecția Hotărâri ale Guvernului României	800		75

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC

— Prețuri pentru anul 2021 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	550	1.380	3.450	8.280	18.220
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	70	180	450	1.080	2.380	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	100 lei/an
--	------------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
 IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
 și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
 (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
 Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
 Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
 bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
 Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

